

HOTĂRÂREA CURȚII
12 mai 1998*

Comisia Comunităților Europene

împotriva

Consiliului Uniunii Europene

„Act al Consiliului – Acțiune comună cu privire la regimul tranzitului aeroportuar – Temei juridic”

Cauza C-170/96

În cauza C-170/96,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnul Pieter van Nuffel, membru al serviciului juridic, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui Carlos Gómez de la Cruz, membru al aceleiași serviciu, Centre Wagner, Kirchberg,

reclamantă,

susținută de **Parlamentul European**, reprezentat de domnii Johann Schoo, șef de divizie în Serviciul juridic, și José-Luis Rufas Quintana, membru al aceleiași serviciu, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Secretariatul general al Parlamentului European, Kirchberg,

intervenient,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de domnii Julian Schutte, director al Serviciului juridic, și Michael Bishop, membru al aceleiași serviciu, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul lui Alessandro Morbili, director general al Direcției de Afaceri Juridice a Băncii Europene de Investiții, 100, boulevard Konrad Adenauer,

pârât,

susținut de **Regatul Danemarcei**, reprezentat de domnul Peter Biering, șef de departament în Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Danemarcei, 4, boulevard Royal, **Republica Franceză**, reprezentată inițial de către doamna Catherine de Salins, subdirector la Direcția Juridică a Ministerului Afacerilor Externe și apoi de către doamna Kareen Rispal-Bellanger, subdirector în aceeași direcție și de către domnul Claude Chavance, secretar pentru afaceri externe în aceeași direcție, în calitate de agenți, cu

---

* Limba de procedura: franceza.

domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Franței, 8 B, boulevard Joseph II, **Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**, reprezentat de domnul John E. Collins, Assistant Treasury Solicitor, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg, la sediul Ambasadei Regatului Unit, 14, boulevard Roosevelt,

interveniente,

având ca obiect anularea unei acțiuni comune din 4 martie 1996, adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, referitoare la regimul de tranzit aeroportuar (96/197/JAI) (JO L 63, p. 8),

CURTEA,

compusă din domnii G.C. Rodríguez Iglesias, președinte, C. Gulmann, H. Ragnemalm, M. Wathelet și R. Schintgen, președinți de cameră, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn (raportor), J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, L. Sevón și K. M. Ioannou, judecători,

avocat general: domnul N. Fennelly, grefier: doamna D. Louterman-Hubeau, administrator principal,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale părților prezentate în ședința din 9 decembrie 1997,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 5 februarie 1998,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 15 mai 1996, Comisia Comunităților Europene a solicitat, în temeiul articolului 173 din Tratatul CE, anularea acțiunii comune din 4 martie 1996, adoptată de Consiliu în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, referitoare la regimul de tranzit aeroportuar (96/197/JAI) (JO L 63, p. 8, denumită în continuare „actul”).

2 Reiese din al doilea considerent al acestui act că acesta are drept obiectiv armonizarea politicilor statelor membre în domeniul impunerii unei vize de tranzit aeroportuar în vederea îmbunătățirii controlului căilor aeriene, care, mai ales în cazul cererilor de intrare sau de intrare de facto, în timpul unui tranzit aeroportuar, constituie un mijloc important de intrare, în special cu scopul stabilirii ilegale pe teritoriul statelor membre.

3 Articolul 1 al actului definește viza de tranzit aeroportuar drept „autorizația care este solicitată resortisanților din anumite state terțe, prin excepție de la principiul de liber tranzit stabilit în anexa 9 la Convenția de la Chicago cu privire la aviația civilă internațională [semnată la 7 decembrie 1944 (United Nations Treaty Series, *volumul* 15, nr. 102)], pentru a tranzita zona internațională a aeroporturilor din statele membre”.

4 Articolul 2 alineatul (1) din act dispune că „Viza de tranzit aeroportuar este eliberată de către serviciile consulare ale statelor membre”. Articolul 2 alineatul (2) paragraful al doilea din act stabilește principalele condiții pentru emiterea vizei de tranzit aeroportuar. Este vorba, în special, de „a se asigura că cererea depusă pentru obținerea unei vize de tranzit aeroportuar este justificată de documentele prezentate de către solicitant și că aceste documente garantează, în măsura în care este posibil, intrarea în țara de destinație finală, mai ales prin prezentarea unei vize, atunci când aceasta este necesară”.

5 Articolul 3 din act prevede că „Fiecare stat membru solicită resortisanților din țările terțe enumerate în lista comună din anexă o viză de tranzit aeroportuar, la trecerea prin zonele internaționale ale aeroporturilor situate pe teritoriul său, în cazul în care nu sunt deja titularii unei vize de intrare sau de tranzit în acest stat membru”.

6 Articolul 4 din act permite statelor membre să prevadă excepții de la obligația de a deține o viză de tranzit aeroportuar; de această excepție beneficiază nu doar „membrii echipajului avioanelor și al navelor”, și „titularii de pașapoarte diplomatice, oficiale sau de serviciu”, ci și „titularii permiselor de ședere sau ai documentelor cu efect echivalent eliberate de un stat membru” și „titularii de vize emise de un stat membru sau de un stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European”.

7 Articolul 5 din act prevede că „Fiecare stat membru decide dacă este necesar să solicite o viză de tranzit aeroportuar resortisanților din țări terțe nementionate în lista comună din anexă” și articolul 6 dispune că „Fiecare stat membru stabilește regimul de tranzit aeroportuar care se aplică apatrizilor și refugiaților statutari”.

8 În cele din urmă, articolul 7 din act prevede perioada în care vor fi comunicate măsurile luate după intrarea în vigoare a actului și articolul 10 precizează data intrării în vigoare a actului menționat, precum și termenul suplimentar acordat statelor membre care nu au recurs încă la viza de tranzit aeroportuar.

9 Prin această acțiune, Comisia urmărește recunoașterea faptului că, prin adoptarea actului în temeiul articolului K.3 alineatul (2) litera (b) al Tratatului privind Uniunea Europeană, Consiliul a încălcat articolul 100c din Tratatul CE.

10 Articolul 100c alineatele (1) și (3) dispune:

1. „Consiliul, hotărând în unanimitate la inițiativa Comisiei și după consultarea Parlamentului European, stabilește țările terțe ai căror resortisanți trebuie să posede o viză la trecerea frontierelor externe ale statelor membre.

...

3. Începând cu 1 ianuarie 1996, Consiliul adoptă cu majoritate calificată deciziile vizate la alineatul (1). Înainte de această dată, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea

Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă măsurile privind introducerea unui model tip de viză.” »

11 Prin ordonanța președintelui din 13 noiembrie 1996, Parlamentul a fost autorizat să intervină în sprijinul concluziilor Comisiei. Prin ordonanțele din 19, 20 și 27 noiembrie 1996, președintele Curții a autorizat Republica Franceză, Regatul Danemarcei și respectiv Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord să intervină în sprijinul concluziilor Consiliului.

Cu privire la competența Curții

12 Regatul Unit a susținut că, în temeiul articolului L din Tratatul privind Uniunea Europeană, Curtea nu are competența de a decide cu privire la acțiunea Comisiei, deoarece actul, fiind adoptat în temeiul articolului K.3 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, nu intră sub incidența actelor care pot fi anulate de Curte în temeiul articolului 173 din Tratatul CE.

13 În această privință, este necesar să se sublinieze, mai întâi, că acțiunea Comisiei are drept scop constatarea că actul adoptat de Consiliu intră, prin obiectul său, în sfera de aplicare a articolului 100c din tratat, astfel încât ar fi trebuit să fie întemeiat pe această dispoziție.

14 În continuare, este necesar să se observe că rezultă din articolul M al Tratatului privind Uniunea Europeană faptul că o dispoziție precum articolul K.3 alineatul (2), care prevede adoptarea de acțiuni comune de către Consiliu în domeniile prevăzute de articolul K.1 din Tratatul privind Uniunea Europeană, nu afectează dispozițiile Tratatului CE.

15 Or, în conformitate cu articolul L din Tratatul privind Uniunea Europeană, dispozițiile Tratatului CE referitoare la competența Curții și la exercitarea acestei competențe se aplică articolului M din Tratatul privind Uniunea Europeană.

16 Prin urmare, Curtea trebuie să se asigure că actele despre care Consiliul pretinde că intră sub incidența articolului K.3 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană nu aduc atingere competențelor pe care dispozițiile tratatului CE le atribuie Comunității.

17 Rezultă că Curtea are competență pentru a examina conținutul actului în lumina articolului 100c din Tratatul CE, cu scopul de a verifica dacă actul nu afectează competența Comunității în temeiul acestei dispoziții și pentru a-l anula în cazul în care reiese că ar fi trebuit să fie întemeiat pe articolul 100c din Tratatul CE.

18 Prin urmare, este necesar să se constate că Curtea este competentă pentru a examina acțiunea Comisiei.

Cu privire la fond

19 Conform Comisiei, susținută de Parlament, sintagma „trecerea frontierelor externe ale statelor membre”, prevăzută la articolul 100c din Tratatul CE, privește intrarea fizică a resortisanților țărilor terțe pe teritoriul statelor membre. În această privință, Comisia susține că tranzitul prin zona internațională a unui aeroport dintr-un stat membru trebuie considerat drept o intrare pe teritoriul aceluia stat membru, dat fiind faptul că pasagerii care se află în zona internațională a unui aeroport în mod necesar au trecut frontiera statului membru respectiv. Potrivit Comisiei, rezultă că, în cazul tranzitării zonei internaționale a unui aeroport, criteriul trecerii unei frontiere externe

prevăzut la articolul 100c este îndeplinit, astfel încât, în temeiul acestei dispoziții, Comunitatea este competentă pentru a stabili norme privind regimul de tranzit aeroportuar.

20 În schimb, Consiliul, precum și guvernele danez, francez și al Regatului Unit consideră că articolul 100c privește trecerea unui punct de control la frontieră. În condițiile în care viza de tranzit aeroportuar nu permite titularului său să treacă frontierele statului de tranzit în vederea intrării și circulației pe teritoriul acestui stat membru, așa cum reiese din act, rezultă că competența pentru a stabili norme în ceea ce privește tranzitul aeroportuar nu intră sub incidența articolului 100c.

21 Pentru a determina domeniul de aplicare al termenilor „la trecerea frontierelor externe ale statelor membre” prevăzut la articolul 100c alineatul (1) din tratat, este necesar să fie interpretați în lumina articolului 3 litera (d) din Tratatul CE, care menționează printre acțiunile Comunității în vederea realizării scopurilor prevăzute la articolul 2, pe acea care presupune „măsuri referitoare la intrarea și circulația persoanelor pe piața internă în conformitate cu articolul 100c”.

22 Din această dispoziție rezultă că articolul 100c din tratat prevede măsuri privind trecerea frontierelor externe ale statelor membre de către resortisanți din țări terțe numai în măsura în care ele se referă la intrarea și la circulația pe piața internă a acestor resortisanți care, pentru acest scop, trebuie să dețină o viză.

23 Or, intrarea și circulația pe piața internă a unui resortisant dintr-o țară terță implică în mod obligatoriu nu numai ca acesta să se afle pe teritoriul unui stat membru, ci și să fi fost în mod corespunzător autorizat să circule pe acest teritoriu. Fiind vorba despre o intrare pe teritoriul unui stat membru printr-un aeroport, această autorizație de a circula înseamnă că persoana în cauză este autorizată să treacă punctul de control la frontieră al zonei internaționale a aeroportului din acel stat membru.

24 Rezultă că articolul 100c alineatul (1) din tratat se referă numai la vizele care permit deținătorilor lor să treacă frontierele externe ale unui stat membru prin astfel de puncte de trecere pentru ședere sau pentru a călători pe piața internă în timpul perioadei și în condițiile prevăzute de aceste vize.

25 Această interpretare nu poate fi infirmată de constatarea că, în stadiul actual al dreptului comunitar, o viză, în sensul articolului 100c din tratat, nu conferă deținătorului său dreptul de a circula liber pe întreaga piață internă și că îi este chiar permis statului membru care o emite să limiteze acest drept de a circula pe propriul său teritoriu sau, în temeiul acordurilor încheiate de el cu alte state membre, pe ansamblul teritoriilor lor.

26 Prin urmare, interpretată în lumina articolului 3 litera (d) din tratat, noțiunea de „trecere a frontierelor externe ale statelor membre”, prevăzută la articolul 100c alineatul (1), se referă, atunci când este vorba despre un aeroport, la trecerea acestor frontiere printr-un punct de control la frontieră, care permite titularului vizei să intre și să circule pe piața internă.

27 Ținând seama de aceste considerente, este necesar să se examineze dacă actul ar fi trebuit să fie întemeiat pe articolul 100c.

28 În temeiul articolului 1 din act, viza de tranzit aeroportuar este o autorizație pe care trebuie să o dețină resortisanții anumitor țări terțe pentru a tranzita zona internațională a aeroporturilor din statele membre.

29 În conformitate cu formularea articolului 1, precum și a celui de-al treilea considerent al actului, impunerea unei vize de tranzit aeroportuar reprezintă o excepție de la principiul de liberă trecere la tranzitarea zonei internaționale a aeroporturilor, stabilit în anexa 9 a Convenției de la Chicago, citată anterior.

30 Viza de tranzit aeroportuar se referă la situația unui pasager dintr-un avion provenind dintr-o țară terță care rămâne în aeroportul statului membru pe care a aterizat avionul, pentru a se îmbarca în același avion sau într-un alt avion având ca destinație o altă țară terță. Impunerea, în temeiul articolului 1 din act, a unei astfel de vize presupune deci ca titularul său să rămână în zona internațională a aeroportului respectiv fără a fi autorizat să circule pe teritoriul aceluia stat membru.

31 Această interpretare este susținută prin articolul 3 din act, din care reiese că cerința unei vize de tranzit aeroportuar nu este aplicabilă resortisanților statelor terțe care, la trecerea lor prin zonele internaționale ale aeroporturilor situate pe teritoriul statelor membre, sunt deja titularii unei vize de intrare sau a unei vize de tranzit.

32 Din aceasta rezultă că o viză de tranzit aeroportuar nu îl autorizează pe titular să treacă frontierele externe ale statelor membre în sensul articolului 100c din Tratatul CE. În consecință, este necesar să se constate că actul nu intră sub incidența acestei dispoziții.

33 Din cele menționate anterior rezultă că acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

34 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, trebuie obligată la plata cheltuielilor de judecată. Regatul Danemarcei, Republica Franceză, Regatul Unit, precum și Parlamentul, intervenienți, își suportă propriile cheltuieli de judecată, în conformitate cu articolul 69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură.

Pentru aceste motive,

CURTEA

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată.

3) Obligă Regatul Danemarcei, Republica Franceză, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și Parlamentul European la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

Rodríguez Iglesias	Gulmann	Ragnemalm	Wathelet	
Schintgen	Mancini	Moitinho de Almeida	Kapteyn	
Murray	Edward	Puissochet	Hirsch	Jann
	Sevón		Ioannou	

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 12 mai 1998.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias